

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΜΑΚΡΟΣΚΟΠΙΚΩΝ ΕΛΕΓΧΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΗ ή ΜΗ ΣΥΜΠΤΩΜΑΤΩΝ ΠΡΟΣΒΟΛΗΣ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΠΙΒΛΑΒΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΥΣ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ *POMACEA*

Κατά τη διενέργεια των μακροσκοπικών ελέγχων από τους υπόχρεους (παραγωγούς, ιδιώτες, κ.α.) για τη διαπίστωση ή μη της παρουσίας του γένους *Pomacea*, παρέχονται οι ακόλουθες οδηγίες:

1. Επιβλαβής οργανισμός: Τα υδρόβια σαλιγκάρια καραντίνας του γένους *Pomacea*, το οποίο προσβάλλει φυτά ρυζιού, υγρότοπους (έλη-λίμνες), όχθες ποταμών, αρδευτικά κανάλια και ενυδρεία σε εμπορικά καταστήματα.

2. Φυτά ξενιστές που προσβάλλει: Θέλουμε να επισημάνουμε ότι εκτός από τα φυτά ρυζιού, τα είδη του γένους *Pomacea* έχουν επίσης ως ξενιστές πολλά υδρόβια φυτά.

3. Μορφολογία: Τα είδη του γένους *Pomacea* είναι γαστερόποδα μαλάκια τα οποία ζουν σε γλυκά νερά. Θεωρούνται μερικώς αμφίβια, μιας που έχουν βράγχεια και πνεύμονες και μπορούν και αναπνέουν και μέσα στο νερό και στον αέρα. Μπορούν να επιζήσουν σε φτωχά οξυγονομένα νερά.

Το σώμα του όπως σε όλα τα σαλιγκάρια περιβάλεται από όστρακο, το μέγεθος του οποίου κυμαίνεται από 4 - 6,5 cm πλάτος και περίπου 4,5 - 7,5 cm ύψος ανάλογα με τις κλιματολογικές συνθήκες (Εικ. 1). Ο χρωματισμός του κελύφους διαφέρει από κίτρινο ή πράσινο σε καφέ με ή χωρίς σκούρους δακτύλιους. Έχουν χαρακτηριστικό εξάρτημα/θηρεό (operculum) σαν καταπακτή, το οποίο απομονώνει το σαλιγκάρι από το περιβάλλον με αποτέλεσμα να αποθαρίνονται τα αρπακτικά και να διαχειμάζουν για αρκετούς μήνες θαμένα μέσα στη λάσπη όταν αποξηρανθεί το περιβάλλον. Το operculum είναι κοίλο σε διάφορες περιοχές ανάλογα με το φύλο (αρσενικό ή θηλυκό άτομο). Μετά την γονιμοποίηση το θηλυκό αποθηκεύει σπέρμα και το χρησιμοποιεί κατά βούληση. Έχουν υψηλή γονιμότητα και γενούν μερικές εκατοντάδες αυγά κατά ομάδες σε έδαφος ή φυτά δίπλα από γλυκά νερά (Εικ. 3-6). Οι ωοθεσίες είναι χαρακτηριστικού ροζ χρωματισμού και αρκετά εύκολο να εντοπιστούν ακόμα και από αρκετή απόσταση.

4. Συμπτώματα - Ζημιές: Πέραν της ζημιάς που κάνουν τρεφόμενα με μικρά φυτά κατά περίπτωση, είναι φορείς του *Angiostrongylus cantonensis* ενός παρασιτικού νηματώδη σκώλικα, ο οποίο προκαλεί στον άνθρωπο eosinophilic meningitis.

Φωτογραφίες: Generalitat de Catalunya (Ισπανία)

Εικ. 1. Ακμαίο άτομο του γένους *Pomacea*

Εικ. 2. Ακμαίο άτομο του γένους *Rotacea*

Εικ. 3 Ωοθεσίες του γένους *Rotacea* πάνω σε τείχος καναλιού

Εικ. 4 Ωοθεσίες του γένους *Potamoecia* σε κορμό δένδρου σε όχθη ποταμού.

Εικ. 5. Ωοθεσίες του γένους *Potamoecia* σε μικρό φυτό ριζιού

Εικ. 6. Ωοθεσίες του γένους *Potamogeton* σε φυτά ριζιού

5. Τρόπος μετάδοσης: Διαδίδεται παθητικά με την ροή του νερού. Επίσης μπορεί να μεταφερθεί παθητικά με φερόμενες ωοθεσίες πάνω σε έντομα και πουλιά. Η μετάδοση σε μεγάλες αποστάσεις γίνεται συνήθως μέσω της διακίνησης και εμπορίας (στα ενυδρεία) ακμαίων σαλιγκαριών.

6. Κατάλληλες χρονικές περιόδους μακροσκοπικών ελέγχων:

Κατάλληλη περίοδος μακροσκοπικών ελέγχων είναι:

- Αρχές Μαΐου – μέσα Νοεμβρίου

7. Γνωστοποίηση στη Φυτοϋγειονομική Υπηρεσία:

Κάθε παραγωγός/ιδιώτης πρέπει

- Να γνωστοποιεί στην αρμόδια Φυτοϋγειονομική Υπηρεσία της περιοχής του, οποιαδήποτε παρουσία ακμαίων σαλιγκαριών ή ωοθεσιών του επιβλαβών οργανισμών του γένους *Potamogeton*.